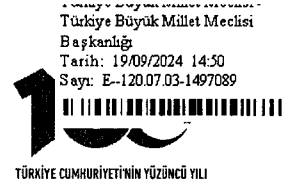

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/15098

ACELE

Sayı : E-72079556-610-12895326

Konu : Soru Önergeleri (7/15098)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.08.2024 tarihli ve 1479071 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mardin Milletvekili Sayın Salihe AYDENİZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/15098 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/15098 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 13537657-1225-49E7-9893-6C54CC3791BE

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

**Mardin Milletvekili Sayın Salihe AYDENİZ'e Ait 7/15098 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadın cinayetlerinin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun ve devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu'nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilerek kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Kurul bugüne kadar 17 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları” ile kadına yönelik şiddetle mücadelede il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete maruz kalan ya da şiddete maruz kalma riski bulunan kişilerin başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 82 ŞÖNİM hizmet vermektedir.

Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren 112 kadın konukevi bulunmaktadır.

Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 416 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının elektronik kelepçe, mağdur koruma ünitesi, GPS ünitesi gibi teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. Uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.

Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı'nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca Whatsapp ve BİP platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.

Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak Kadın Destek Sistemi (KADES) hayata geçirilmiştir. KADES mobil uygulamasında yer alan acil durum butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağduru konumuna intikali sağlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetle mücadelede politika ve hizmetleri bilimsel kanıtlar temelinde inşa etmek üzere araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetleri yürütülmektedir. Bu çerçevede; 2008 ve 2014 yürütülen Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırmaları'nın üçüncüsü, TÜBİTAK ile iş birliğinde Marmara Üniversitesi tarafından Bakanlığımız ve TÜİK katkılarıyla Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme (1007) Programı kapsamında yürütülecektir. Verilerin toplanmasına dair saha çalışmasının 2024 yılı Kasım-Aralık aylarında tamamlanması planlanmaktadır. Alanda bir başucu kaynağı niteliğinde olan bu araştırma ile kapsamlı raporlar ve mikro verilerin yanı sıra geliştirilecek veri ambarı ile verilerin analizinde yapay zekâ algoritmaları kullanılabilir, zengin veri görselleştirme tekniklerinden faydalanılabilecektir. Ayrıca kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması ve şiddet döngüsünün kırılması amacıyla sunulacak sosyal hizmetleri; bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağduru özel ihtiyaçlarına duyarlı şekilde yapılandıran bir

psikososyal destek modeli geliştirilecek ve bunun etkin olarak Türkiye genelinde hayata geçirilmesi için uygulayıcı ve eğitici programları hazırlanacaktır.

Ayrıca Bakanlığımız tarafından 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanan "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nın Ekonomi Başlığı kapsamında, kadınların ekonomik güçlenmesini sağlamak amacıyla, değişen iş gücü piyasasına tam, eşit ve etkin katılımlarının teşvik edilmesi hedeflenmiştir.

Bahse konu hedeflere ulaşmak amacıyla Bakanlığımız görev alanı kapsamında, ne eğitimde ne istihdamda yer alan (NEET) genç kadınların toplumsal ve ekonomik hayata katılımlarının artırılması, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve kadın girişimciliğinin her alanda desteklenmesine yönelik kapasite geliştirici faaliyetler yürütülmektedir. Bu kapsamda;

- Kadın kooperatiflerinin kapasitelerinin artırılması ve bu alanda rekabetçi hale gelmelerini sağlamak amacıyla "Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi",
- Mühendislik alanında kariyer yapmayı hedefleyen kız öğrencilerin, akademik ve profesyonel gelişim süreçlerinde her türlü desteğin sağlanarak, alanlarında öncü ve ilham verici rol modeller olmalarının teşvik edilmesi amacıyla "Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi",
- 18-29 yaş arasındaki Ne Eğitimde Ne İstihdamda (NEET) grubundaki genç kadınların sorunlarını ve ihtiyaçlarını daha görünür kılmak, bu sorunların tespiti ve ihtiyaçların karşılanması amacıyla mekanizmalar oluşturmak üzere "Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi" yürütülmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımız tarafından bahse konu amaçlara ulaşmak ve kadın istihdamını artırmak için kurumlar arası iş birliği güçlendirmek hedefiyle,

- Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile "Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş Birliği Protokolü",
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile "Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü",
- TÜBİTAK ile "Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü",
- Tarımsal Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile "IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü",
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile "İş Pozitif İş Birliği Protokolü",
- OSTİM Bölge Müdürlüğü ile İş Birliği Protokolü, imzalanmıştır.

Kadına yönelik şiddet eylemlerinin soruşturulması ve kovuşturulması süreçleri ile 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbire hükmedilmesi süreçleri yargı mercilerince yürütülmektedir. Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.